

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
15 Δεκεμβρίου 1979
Τιμή φύλλου δρχ. 10
Έτος 4ο Αριθ. φύλλου 40
Ηράκλειον 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Μεγάλη απήχηση βρίσκει καθημερινά η πρόταση για την πραγματοποίηση ενός Συνεδρίου των Βιαννιτών, που θα ασχοληθεί με τη μελέτη των προβλημάτων της επαρχίας μας και τη σύνταξη ρεαλιστικού αναπτυξιακού προγράμματός της.

Η πρόταση αυτή δημοσιεύτηκε πριν από λίγους μήνες στα Β.Ν. και προκάλεσε την επιδοκιμασία και τον ένθουσιασμό άρκετων συνεπαρχιωτών μας. Παράλληλα όμως προβληματίζει πολλούς και γεννά πολλά ερωτήματα. Πολλές προτάσεις γίνονται και διάφορες απόψεις διατυπώνονται. Με ποιά θέματα πρέπει να ασχοληθεί το Συνέδριο και ποιοι θα τα αναπτύξουν Πού και πότε θα γίνει; Ποιός ο σκοπός του αναπτυξιακού προγράμματος που θα συνταχθεί από το Συνέδριο και ποιός φορέας θα το εφαρμόσει;

Στη συνέχεια θα διατυπώσουμε όρισμένες γενικές σκέψεις σαν απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα. Οί στήλες όμως των Β.Ν. θα περιμένουν τις σκέψεις και τις προτάσεις κάθε συνεπαρχιώτη μας, αλλά και οποιοδήποτε άλλο που θέλει να βοηθήσει σ' αυτή μας την προσπάθεια.

Τα θέματα που θα απασχολήσουν το Συνέδριο θα πρέπει να αγκαλιάζουν όλα τα προβλήματα της επαρχίας, όλες τις εκδηλώσεις της ζωής. Αναφέρουμε τα σπουδαιότερα, κατά τη γνώμη μας, χωρίς σειρά αξιολόγησής τους.

ΤΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ της επαρχίας: Ο δρόμος που ενώνει την επαρχία Βιάννου με το Ηράκλειο και τη Γεράπετρα. Οί κεντρικοί δρόμοι που συνδέουν τα χωριά με τα παραλιακά κέντρα. Οί δρόμοι

που δικτυώνουν τις αγροτικές περιφέρειες. Βελτίωση των δρόμων που υπάρχουν και διάνοιξη όσων χρειάζονται. Ο δρόμος προς τον «Οραλό».

ΤΟ ΝΕΡΟ είναι άλλο θέμα που πρέπει ν' απασχολήσει το Συνέδριο. Τα πηγάια νερά και η δυναμικότητά τους. Φράγματα για την αξιοποίηση των βροχών. Τα υπόγεια νερά. Γεωτρήσεις που υπάρχουν και δυνατότητα για ανόρυξη άλλων. Οί επιπτώσεις των γεωτρήσεων στα πηγάια νερά. Δυνατότητες για ένια προγραμματισμένη αξιοποίηση του υδάτινου πλούτου που υπάρχει ή μπορεί να συμπληρωθεί.

ΟΙ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ που γίνονται στην επαρχία: Λάδι, μπανάνα, τομάτα, αγγούρι, εσπεριδοειδή. Δυνατότητες βελτίωσής τους, προϋποθέσεις για άλλες καλλιέργειες.

ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ — ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ: Δυνατότητες για τη δημιουργία ποδ ευνόικων προϋποθέσεων γι' αυτές και για την επέκτασή τους. Οργάνωση κτηνοτροφικών ζωνών με μόνιμες εγκαταστάσεις.

ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ μελέτη της περιοχής της επαρχίας.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ στην επαρχία. Τα Δημοτικά σχολεία σέ πολλά χωριά κλείνουν. Δημιουργούνται νέα. Πώς θα γίνουν αποδοτικότερα. Το Γυμνάσιο — Λύκειο μπορούν να αποδώσουν περισσότερο στις σημερινές ανάγκες και πώς; Ποιά άλλα σχολεία μόνιμα ή βραχυπρόθεσμης λειτουργίας μπορούν να ιδρυθούν στην επαρχία; Μαθήματα, κατά περιόδους, για την έλαιοκομία, μπανανοκαλλιέργεια, τα πρώιμα κηπευτικά, τη μελισσοκομία, γαλακτοκομία κλπ. Μαθήματα

για την υγιεινή και την προστασία του περιβάλλοντος. **ΥΓΙΕΙΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ** των κατοίκων. Έξυπρη των τις ανάγκες της επαρχίας τα δυο αγροτικά ιατρεία που υπάρχουν; Τί πρέπει και τί μπορεί να γίνει ακόμη;

ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., γεωργικές υπηρεσίες) ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επαρχίας;

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ της επαρχίας. Οργάνωση χειμερινού και καλοκαιρινού τουρισμού στην παραλία και τα χωριά. Αξιοποίηση του «Οραλού» με τη δημιουργία τουριστικού κέντρου. Αξιοποίηση του συνδυασμού θουνό — θάλασσα που σέ μικρή μεταξύ τους απόσταση διαθέτει η επαρχία.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ. Προβολή μορφωτικών ταινιών. Τόνωση της πνευματικής ζωής της επαρχίας. **ΣΥΛΛΟΓΗ** του πλούσιου λαογραφικού και ιστορικού υλικού της επαρχίας. Ίδιαίτερη φροντίδα για την καταγραφή των δημοτικών τραγουδιών, λαϊκών παροιμιών, παραδόσεων κλπ.

Για όλα αυτά, μα και πολλά άλλα που μπορούν να ανακύψουν, πρέπει να απασχοληθεί το Συνέδριο. Είναι μεταξύ τους αλληλένδετα και μόνο με κοινή προσπάθεια και συνεργασία μπορούν να μελετηθούν σωστά και να βγούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Η επαρχία μας αποτελεί μια γεωγραφική ένότητα με πολλά κοινά προβλήματα, κοινά διαφέροντα, κοινά ήθη και έθιμα. Γι' αυτό χρειάζεται να γίνει από κοινού ή μελέτη τους και ο προγραμματισμός για την προβολή και επίλυση των προβλημάτων. Τις σκέψεις μας όμως γι' αυτά θα συνεχίσουμε στο επόμενο φύλλο.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Του κ. Γιώργου Τζαμουζάκη

Είναι υπέρτατη τιμή, είναι εξαιρετική διάκριση, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία να κυκλοφορήσουν ειδικούς φακέλους με τη φωτογραφία ενός προσώπου και να χρησιμοποιήσουν ειδική σφραγίδα με το όνομα του προσώπου αυτού, με την οποία σφραγίζουν τα γραμματόσημα μία ορισμένη μέρα. Αυτή η εξαιρετική τιμή έγινε στο μεγάλο συμπατριώτη μας, μεγάλο συγγραφέα, και διακεκριμένο δημοσιογράφο Ιωάννη Κονδυλάκη, τη μέρα των εγκαίνιων της εκθέσεως βιβλίου δημοσιογράφων συγγραφέων, που οργάνωσε η Ένωση Συντακτών Αθηνών στη μνήμη Ιωάννου Κονδυλάκη, πρώτου προέδρου της. Στις 6 Δεκεμβρίου, ημέρα των εγκαίνιων, στα Ταχυδρομικά Γραφεία της Ελλάδας το κοινό είχε

σχηματίσει ουρές, για να προμηθευθεί το φάκελο με τη φωτογραφία του Ιωάννου Κονδυλάκη και να σφραγίσει τα γραμματόσημα με την ειδική σφραγίδα που είχε το όνομά του. Στο φάκελο, δίπλα στη φωτογραφία του Κονδυλάκη, είναι ανοι-

κτό ένα βιβλίο, από τα αθάνατα λογοτεχνικά του έργα και κάτω από τη φωτογραφία αναγράφεται: «Έκθεση βιβλίου δημοσιογράφων — συγγραφέων, στη μνήμη Ιωάννου Κονδυλάκη, 1914—1979, 6-12-79» Η σφραγίδα με την οποία σφραγίζον-

ταν τα γραμματόσημα λέγει: «Έκθεση βιβλίου δημοσιογράφων συγγραφέων μελών της Ε. Σ.Η.Ε.Α. (Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών), στη μνήμη Ιωάν. Κονδυλάκη, 1914—1979, Αθήναι 6-12-79»

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

Ο Κονδυλάκης και η λαϊκή παράδοση

Του κ. Νίκου Δ. Παπαγιαννάκη

Τό μεγαλύτερο μέρος από τό λογοτεχνικό έργο του Κονδυλάκη είναι ηθογραφικό, γεμάτο από λαογραφικά στοιχεία που αναφέρονται σ' όλες τις εκδηλώσεις του λαϊκού κρητικού βίου (παραδόσεις, παραμύθια, γλωσσάριο, δίστιχα, προλήψεις,

έθιμα, μαγείες, τοπωνύμια κ.ά.) και ιδιαίτερα σ' ό,τι αναφέρεται στους απελευθερωτικούς αγώνες της σκλαβωμένης Κρήτης.

Ο Κονδυλάκης συγκεντρώνει και καταγράφει, ό,τι βλέπει, ό,τι μαθαίνει από τούς γεροντότερους, τούς πατέρες μας, τούς δασκάλους, τούς παπάδες και όλους τούς απλούς ανθρώπους, τούς αγώνες τους, τούς τόπους τό έθιμα και τη ζωή της αγαπημένης του Κρήτης. Τό ίδιο κάνουν και άλλοι σύγχρονοι του ηθογράφου, όπως τούς αποκαλούσαν (Παπαδιαμάντης, Μυραΐτιδης, Καρκαβίτσας, Ξενοπούλος κ.ά.) γιατί πιστεύουν ό,τι όλος αυτός ο εθνικός από την παράδοση λαϊκός θησαυρός (ήθη, έθιμα, παραδόσεις κ.ά.) μπορεί να αποτελέσει πηγή λογοτεχνικής έμπνευσης, για να

διατηρηθεί και να προφυλαχτεί από την εξαφάνιση που τον απειλεί ο ευρωπαϊκός πολιτισμός. Τά κηρύγματα του Ρομαντισμού, που είχαν επικρατήσει και στην Ελλάδα κατά τον περασμένο αιώνα, δέν τούς συγκινούν, γιατί είναι δεμένοι με τον τόπο και τούς ανθρώπους της καταγωγής τους. Οί παλαιότεροι κριτικοί την ηθογραφία τη θεωρούσαν κατώτερο είδος λόγου, μειωτικό, γιατί — όπως ισχυρίζονταν — οί ηθογράφοι αυτοί ήταν προσκολλημένοι στους ανθρώπους του τόπου τους και τίς πράξεις τους και αγνοούσαν τον οκομηνικό άνθρωπο, με αποτέλεσμα τά ηθογραφικά τους αυτά έργα αρχικά να είναι καταδικασμένα να σβήσουν και να μίν ενδιάφε-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΟΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Από τη συγκέντρωση των Αγροτών

Αγροτική όπως είναι η Επαρχία μας δέν μπορούσε να μείνει άπερησάστη από τίς κινητοποιήσεις που γίνονται τον τελευταίο καιρό από τούς αγρότες όλης της Ελλάδας για τά

προϊόντα τους, για τά προβλήματα τους.

Η καταστροφή των άγγουρο-παραγωγών τον περασμένο μήνα, ό καθορισμός χαμηλής τι-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΤΑ ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ ΕΥΧΟΝΤΑΙ

Χαρούμενες γιορτές
στους άναγνώστες των και
σ' όλους τούς συνεπαρχιώτες

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

Με την ευκαιρία της μετάβασης του Υπουργού Συντακτικού κ. Μητσότακη στο Καστέλλι Πεδιάδος, που συνοδεύονταν και από τον υπουργό κ. Κεφαλογιάννη, οι πρόεδροι των Κοινοτήτων της επαρχίας μας με επιτροπές από κοινοτικούς συμβούλους και άλλους κατοίκους, τούς επισκέφθηκαν. Ανέ-

πτυξαν τά προβλήματα που απασχολούν σήμερα τά χωριά της επαρχίας και τού επέδωσαν σχετικά υπομνήματα.

Τά υπομνήματα παραλήφθηκαν από τούς αρμόδιους υπαλλήλους που συνόδευσαν τον κ. Υπουργό ο οποίος υποσχέθηκε τη μελέτη τους και την επίλυση των προβλημάτων.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ;

Στις 13 Δεκεμβρίου γιορτάστηκε στα Καλάβρυτα με κάθε επισιμότητα — όπως είναι δίκαιο και εθνικά επεβλημένο — η 36η επέτειος των ομαδικών εκτελέσεων από τούς Γερμανούς, των ανδρών που βρέθηκαν εκεί τό Δεκέμβριο του 1943, ηλικίας 16—70 ετών. Επίσης τά μέσα ενημερώσεως έκαναν σέ πολλά δελτία ειδήσεων έντονη προβολή της μεγάλης θυσίας, πράγμα που και ο δικαιοσύνη απαιτεί και τό εθνικό συμφέρον επιτάσσει. Γιατί η θυσία για την πατρίδα πρέπει να τιμάται με ξεχωριστή τιμή.

Μπρός στη θυσία των μαρτύρων αυτών της ελευθερίας που έπεσαν στα Καλάβρυτα βλίνουμε, ιδιαίτερα εμείς οί Βιαννίτες, ευλαβικά τό γόνυ και προσφέρουμε στη μνήμη τους τά δάκρυά μας ενωμένα με τά δάκρυα για τό χαμό τεσσάρων εκατοντάδων συνεπαρχιωτών μας στίς 14 Σεπτεμβρίου 1943. Δέν μπορούμε όμως να μίν διαμαρτυρηθούμε ξανά, για τί διαπιστώνουμε πώς όχι μόνο οί ζωντανοί μα και οί νεκροί — και μάλιστα αυτοί που θυσιάζονται για την πατρίδα και

την ελευθερία — διακρίνονται σέ νεκρούς πρώτης και δεύτερης κατηγορίας. Κι οί νεκροί της Επαρχίας Βιάννου κατατάσσονται φαίνεται, στη δεύτερη κατηγορία. Γιατί, όπως γράψαμε και στο 38ο φύλλο των Β.Ν. (15-10-79), ενώ η 36η επέτειος του ολοκαυτώματος της επαρχίας μας γιορτάστηκε επίσημα και συνεργείο της ΥΕΝΕΔ — με δικό μας έξοδα — πήρε ταινία της τελετής, που στάλθηκε στην Αθήνα μαζί με σχετικά ρεπορτάζ, ούτε η ΥΕΝΕΔ ούτε κανένα άλλο από τά μέσα «ενημερώσεως» δέν καταδέχτηκε να αφιερώσει ούτε λίγα δευτερόλεπτα, για να θυμίσει και να τιμήσει τη θυσία των Βιαννιτών.

Γιατί άραγε αυτή η άνιση και εξοργιστικά προκλητική μεταχείριση των νεκρών της Επαρχίας Βιάννου; Είναι τόσο φτηνό τό αίμα των Βιαννιτών;

Σημειώνουμε με την ευκαιρία πώς περιμένουμε ακόμη απάντηση της ΥΕΝΕΔ στο σημείωμά μας της 15 Οκτωβρίου. Αλλά τί να μάς απαντήσει; Να επιβεβαιώσει άραγε την απορία μας για την διαφορά του αιματος;

200 ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΗΡΩΟ

Όπως μάς πληροφόρησαν ο κ. Μανόλης Γρυλιωνάκης, πρόεδρος της ερατικής επιτροπής για την ανέγερση του Ηρώου της Επαρχίας, και ο πρόεδρος της Κοινότητας Αμυρά Νικ. Σταυρακάκης, τό υπουργείο Δημοσίων Έργων ενέκρινε τό

ποσό των 200 χιλιάδων δραχμών για την διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου. Αυτό όμως τό ποσό δέν επαρκεί για τίς εργασίες που πρέπει να γίνουν και που ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει τά 2 εκατομμύρια.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Γιατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδικείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Ελαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (Θλάβα)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έρμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χαιζάκης Γεώργιος — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Γεωργίου Κωνσταντίνος — Άμυρά	31449

(Γιά ύπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:
Η κ. Μαρία σύζυγος Σταύρου
Γαθαράκη γέννησε αγόρι
ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:
Η κ. Μαρία σύζυγος Γεωργίου
Νιταδωράκη γέννησε αγόρι.

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:
Ο Εμμ. Ι. Σπανάκης και η Αρ-
γυρώ Φούσκα από τήν Αθήνα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογος Γυναικών Βιάν-
νου εύχαριστεί το μηχανικό κ.
Γιώργο Παπαματθαίου για

τήν παραχώρηση δωματίου, ό-
που στεγάστηκαν τὰ γραφεία
του Συλλόγου.
Εύχαριστεί ακόμη όλους που
με οποιοδήποτε τρόπο βοηθούν
το Σύλλογο για ν' ανταποκριθεί
στους σκοπούς του.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Όλους που συμμερίστηκαν
το πένθος μας για το θάνατο
του αγαπημένου μας πατέρα και
παππού
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΗΦΑΚΗ
και αυτούς που παρακολούθη-
σαν τήν κηδεία εύχαριστούμε
θερμότατα.
Τὰ παιδιά και εγγόνια του

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΣΤΟ Γ. ΒΟΛΩΝΑΚΗ

Από τον αντιπρόεδρο κ.
Ι. Μεταξάκη εκφωνήθηκε μακρός
επικήδειος κατά τήν κηδεία του
Γιώργη Βολωνάκη, που πέθανε
και τώρρι στη Θεσσαλονίκη,
όπως γράφουμε και στο προ-
ηγούμενο φύλλο μας. Λυπούμα-
στε που από έλλειψη χώρου δεν
μπορούμε να τον δημοσιεύσου-
με, περιοριζόμενοι στα παρακά-
τω αποσπάσματα:

... τον ανθρωπισμό σου και τον
πλούτο του εσωτερικού σου κό-
σμου...
Σε αποχαίρομαι όλοι μας,
ο παλιό φίλοι, οι πηγές της, η
φύση της, τὰ πλατάνια της, τὰ
βουνά της και τὰ λιβάδια της,
που τόσο αγάπησες, τόσο ύ-
μνησες, τόσο τραγούδησες. Και
μήσου ήσυχος Γιώργο, με τή
βεβαιότητα ότι ξεπλήρωσες στο
σκέραιο το καθήκον σου σαν
Χριστιανός και σαν άνθρωπος,
έφερες σε πέρας τήν αποστολή
σου άρριστα και κέρδισες τήν κα-
θολική αγάπη, εκτίμηση και σε-
βασμό συγγενών, γνωστών και
φίλων.
Άς είναι ελαφρό το γήρας τής
υραίας Μακεδονικής γής, που σε
λίγο θα σε σκεπάσει. Αίώνια η
μνήμη σου.

Αντ'γιος Ι. Μεταξάκης

ΓΙΩΡΓΗΣ Π. ΣΗΦΑΚΗΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στη
Βιάννο στις 26 Νοεμβρίου, σε ή-
λικία 95 ετών, ο αξέχαστος

ΓΙΩΡΓΗΣ Π. — ΣΗΦΑΚΗΣ
ή ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ

Ήταν εκλεκτός ως χριστιανός,
ως πατριώτης, ως οικογενεια-
κός, ως προοδευτικός καλλιερ-
γητής, ως συνεταιριστής, ως μι-
κροβιοτέχνης και ως πνευματώ-
δης άνθρωπος με πολλά ανέκδο-
τα και χιουμοριστικό πνεύμα και
γι' αυτό ήταν περιζήτητος σε
διάφορες γεγυρές και παρέες.
Τὰ παιδιά του Μανώλη και
Παναγιώτη και τήν έγγονή του
Μαρία θερμά συλλυπούμαστε.
ΝΙΚΟΛ. ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΩΤΗ: ΞΕΓΝΟΙΑΣΙΑ

Παίζανε βόλους τὰ παιδιά κι άλλα παιχνίδια
κι ήσαν γέλιο και τραγούδι ή γειτονιά,
ή συντροφιά τους κολυμπούσε στη χαρά,
στην ξεγνοιασιά και στη γελούμενη όμορφάδα.
Ο Γιάννης κέρδισε του Άντώνη πέντε βόλους,
ο Μίμης δούλεψε νικητής στο έννιαπτερο,
στο πήδημα ο Μιχαλάκης ήρθε πρώτος.
Όμορφη που 'ναι ή ζωή, πριν να τή ζήσεις!

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΑ ΧΤΥΠΗΜΑΤΑ

Ο κύρ Μανώλης δούλευε στο σιδηράδικο!
Σκόνη κι ιδρώτας και φωτιά.
Είχε να θρέψει τέσσερα όρφανά,
τή χήρα μάνα και τήν άτυχη άδερχή...

Ο Δημητρός πουλούσε ποντικοπαγίδες.
Παλιά ήταν μέγας και πολύς, μά ή μείρα φθονερή...
Στόματα πολλά τον καρτερούσαν
κάθε βράδυ.

Ο μπαρμπα—Γιώργης, δάρος τό'χουνε τὰ χρόνια!
Κάθετα χρόνους το καράβι στο θυθό...
Τώρα κυλούν οι χάντρες μες στα δάχτυλα
κι αναθυμιάται: Μαρσίλια, Σιγκαπούρη, Τόκιο...
Καημοί και νοσταλγίες...
Πόσο σκληρά, σαρκαστικά γελά ή ζωή!

ΕΙΚΟΝΑ ΤΡΙΤΗ: ΔΙΠΛΟ ΔΡΑΜΑ

Η κυρά Λένα μάχεται αζήμερώτα στο ξενοδούλι.
Ο προκομμένος μιά βραδιά δεν ξαναγύρισε...
(Κι είχεν παρθεί από έρωτα, κρυφά!)
Ο Λάκης κι ή Γιαννούλα, χρόνια καρτερούν
το γυρισμό του με τὰ δώρα...
Είναι μικρά. Δεν έμαθαν ακόμα τή ζωή...

(συνεχίζονται)

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

ΠΕΝΘΗ

ΜΥΡΩΝ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στο
Ήράκλειο στις 14 του Νοέμβρη
έναν εκλεκτόν συνεπαριωτή, ο
ΜΥΡΩΝ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ.
Γεννήθηκε στην Κ. Βιάννο το
1900. Από μικρός μαθητής στο
Δημοτικό Σχολείο Βιάννου και
αργότερα στην Έμπορική Σχο-
λή Ήρακλείου, διακρινόταν για
τὰ άλτρουϊστικά του αίσθήμα-
τα. Επίμονος μελετητής, με
πνευματική όξυδέρκεια, διατύ-
πωνε τις άπόψεις του με τόλμη
και θάρρος, που προκαλούσε
στην τάξη συζητήσεις για να έ-
πιβάλλει τις άπόψεις του στους
συμμαθητές μά και στους καθη-
γητές του.

Το 1918 γίνεται ιδρυτικό μέ-
λος του Σοσιαλιστικού εργατι-
κού κινήματος και από τότε
παραμένει σταθερά στο άριστε-
ρό κίνημα τής χώρας μας. Το
1922 εκδίδει μαζί με άλλους
τή «Φωνή του Έφένδρου». Στη
Μεταξική δικτατορία συλλαμβά-
νεται και διώκεται.
Στη Γερμανική κατοχή συμ-
μετέχει στην Έθνική Αντίστα-
ση. Είναι από ότα πρώτα μέλη
της Οργάνωσης Ραφτοπούλου.
Διώκεται από τους Γερμανούς,
μά και μετά τήν άπελευθέρωση
και δικάζεται από το έκτακτο
στρατοδικείο το 1950.

Στα τελευταία χρόνια πονούσε
για τή διάσπαση τής άριστε-
ράς και αγωνιζόταν για τήν έ-
νόμιτητα των δημοκρατικών δυ-
νάμεων.

Στην επαγγελματική του στα-
διοδρομία, ως έμπορικός αντι-
πρόσωπος κινούμενος σ' όλη τήν
Κρήτη μά και άλλοι, με θάρ-

ρος, έμμογή, καρτερικότητα αλλά
και μεγάλη πειστικότητα δια-
κρίττε τις άρχές του παντού
και πάντοτε ανιόνοντας τήν ά-
νάγκη του άγώνα για τήν άλλα-
γή του κοινωνικού μας συστήμα-
τος και τή δημιουργία μιας και
νούργιας κοινωνίας αγάπης, εί-
ρήνης, χωρίς έκμετάλλευση άν-
θρώπου από άνθρωπο.

Ο Μύρων Παπαδάκης είχε
τήν ευτυχία, μαζί με τή γυναί-
κα του να δει άποκαταστημένη
τήν κόρη του και να γνωρίσει
έγγονα που πολύ ποθούσε. Έ-
φυγε, όπως είπε στα τελευταία
του λόγια, εύχαριστημένος.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

—κ. Ν. Βροντ. Αθήνα: Πήρα-
με τους στίχους που μάς στεί-
λατε και σάς συχαίρομε που
άσχολεύεστε και με κάτι πιο
πνευματικό, πέρα από τὰ κα-
εφάρ ύλιστικά θέματα. Δεν εί-
ναι άώστοπο εύκολο πράγμα με
τή ποίηση και δεν πρέπει να διά-
ζεται, όποιος γράφει στίχους,
να τους δημοσιεύει. Πρέπει να
διαβάξει ο ίδιος καλά ποιήμα-
τα και λογοτεχνικά κείμενα γε-
νικότερα και τους στίχους που
γράφει να τους κοιτάζει ξανά
μετά από καιρό. Θα διαπιστώ-
σει τότε πως δεν ήταν τόσο «ώ-
ριμος», όπως νόμιζε παλαιότε-
ρα.

—Αίδεσ. Μιχ. Δουλγερ. Κ. Βιάν-
νο: Εύχαριστούμε για το δη-
μοτικό τραγούδι που μάς στεί-
λατε. Δεν μπορούμε όμως για
τήν ώρα τουλάχιστο, να το δη-
μοσιεύσουμε επειδή έχουμε δη-
μοσιεύσει παρόμοια παραλλα-
γή του στο φύλλο 34 των Β.Ν.
"Ισως αργότερα δημοσιευτεί κι
αυτό που μάς στείλατε. "Αν έ-
χετε έχετε «πλήθος» άλλω, ό-
πως γράφετε, στείλέτε τα για
να δημοσιευτούν.

Το παιδί στην Κρητική Λαογραφία «ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΚΝΟ ΩΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»

Γράφει ο κ. Γιώργης Ν. Θεοδοσάκης

1. ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ

Ο ζωηρός πόθος για τή γέννα
αρχίζει να παίρνει το δρόμο
της πραγματοποίησης με τήν
εγκυμοσύνη. Όπως στο χωριό
μου, έτσι και σ' όλη τήν Κρήτη
η έγκυος λέγεται «βαρεμένη» κι
όποια μένει για πρώτη φορά έγ-
κυος και γεννήσει λέγεται «πρω-
τοπαίδουσα». Όταν μιά γυναί-
κα βρεθεί βαρεμένη (μείνει έγκυ-
ος) έχει συνήθως αδισθεσίες
που λέγονται «βλαψίδια» (τά) ή
λέμε «πώς βλάφεται».

Η βαρεμένη στο χωριό μου
είναι σεβαστή και τή βλέπουν
με συμπάθεια όλοι. Δεν κάνει να
τής κόψουν το δρόμο, γιατί
σέρνει δυό ψυχές. Από τότε
που αρχινούν τὰ βλαψίδια (40
μέρες από τότε που θα βρεθεί
βαρεμένη) προτιμά να τρώει ξι-
νά, όπως τζανεργια (κορόμηλα),
πορτοκάλια και άλλα. Από μικρό
κορίτσι μέχρι και ελεύθερη κο-
πέλα τήν προσέχουν να μη φάει
γταπάδι, επειδή επικρατεί η αν-
τίληψη πως το χταπόδι φυτρών-
νει από σώμα της. Λένε πως:
—Άμα είναι το χταπόδι θηλυ-
κό, δεν τήν αφήνει να γεννήσει
κι άμα είναι αρσενικό, θα κάνει
όλο αρσενικά κοπέλια.

Για το ότι «φυτρώνει» το
χταπόδι από σώμα της «προσω-
πική μου γνώμη είναι: πως συμ-
βολικά ταυτίζουν το φλεβίτη
και τους κηρούς με τὰ πλοκά-
μα του χταποδιού.

Η εγκυμοσύνη τής γυναίκας
είναι γεμάτη κινδύνους και γι'
αυτήν τήν ίδια και για το έμ-
βρυο. Ένας σοβαρός κίνδυνος
που μπορεί να βλάψει τήν ανα-
πτυξη του εμβρύου και τήν ο-
μαλή εγκυμοσύνη, να προκαλέ-
σει μάλιστα και τήν αποβολή,
προέρχεται από τή μη εκπλήρω-
ση των επιθυμιών τής βαρεμέ-
νης. Πρέπει ό,τι ζητήσει ή
βρεθεί και να τής το δώσουν
να τὰ φάει π.χ. σταφύλι και
ρόφιδο το χειμώνα ή πορτοκάλι
το καλοκαίρι.

Λένε ακόμη και τούτο: Από
κεينو που τρώει αν τή ζητήσει
η όρεξη τής και δεν τής δώσεις,
θα βγάλει τον κρηό (σπυράκι
στο βλεφαρα των ματιών με
πύο). Ακόμη και η μυρωδιά μο-
ρει να τή βλάψει.

Ο παρακάτω μύθος που επικρα-
τεί στο χωριό μου αποδει-
κνύει τή βαθιά πίστη του λαού
πάνω στην ικανοποίηση τής ε-
πιθυμίας τής βαρεμένης:
«Μιά βολά μά νοκοκυρά τη-
γάντζε κρέας. Η γειτόνισσα που
ήταν έγκυος ήκουσε τή μυρω-
διά και πήγε. Τής ήδωσε ένα με-
ζέ και σε λίγες μέρες που ήκαμε
αποβολή κι είχε διδυμο, βρήκα-
νε το ένα να 'χει τή μυρωδιά το
κρέας στο στόμα, ενώ το άλλο
δεν είχε».

Ανάλογος είναι και ο μύθος
που επικρατεί σε όλες τις περι-
χές τής Ελλάδος που περιπου με
τόν ίδιο τρόπο εκφράζει το ί-
διο νόημα. Ιερή υποχρέωση έ-
χουν να προσέχουν περισσότερο
τους άρρωστους από τις βα-
ρεμένες και να τους δίδουν να
φάνε από ό,τι έχουν ανάγκη ή
ό,τι ζητήσουν. Λένε πως κο αρ-
ρωστώρης είναι ένα παραπά-
νω από τή βαρεμένη.

«Τη βαρεμένης πάρε το και
δώσ' το τ' αρρωστώρη».

Σύμφωνα με τήν παράδοση
μπορούσαν να κόμουν πρόγνω-
ση για το γένος του παιδιού α-
πό τὰ παρακάτω.

Λένε: «καθάρια μούρη, καθά-
ρια κόρη» που σημαίνει πως αν
δε βγάλει στη μούρη «νεφέλη»
(σφακιόδες) κι έχει καθαρό πρό-
σωπο, θα κάμει κορίτσι.

Όταν η κοιλιά της είναι
προυλωτή, λένε πως θα κάμει
αρσενικό.

Όταν έχει περιφέρεις, λένε
πως θα κάμει θηλυκό.

Λένε ακόμη:

«Όποια αγαπά τὰ κοπέλια,
δεν θα κάμει κι όποια δεν τὰ θέ-
λει, τὰ λαλεί με το καλό».

Η βαρεμένη πρέπει να προ-
σέχει πολύ και να μη σηκώνει
βάρη, να μην πηδά και να απο-
φεύγει τις κηδείες. Λένε πως δεν
κάνει να χαιρετά λείψανο, γιατί
θα λυγώνεται (λιποθυμά) το
κοπέλι. «Δεν κάνει να καθίζει
στο κατώφλι του σπιτιού, για-
τί λουροδένει το παιδί».

Όταν μιά γυναίκα δε μένει
έγκυος, τότε καταφεύγει στη χά-
ρη των Αγίων και τάζουν το
παιδί από όνομά τους. Στο χω-
ριό μου συνηθίζανε να τὰ τάζ-
ζουν στην Παναγία (που έχει εκ-
κλησία στο χωριό μου) και
στην Αγία Μαρίνα στη Βόνη.
Τώρα τελευταία τὰ τάζουν και
στην Αγία Ειρήνη τή Χρυσοβα-
λάντου.

Σχεπική είναι και η παρα-
κάτω αφήγηση:

« Η Γαλάντη του Μανώλη
του Τερζή δένεγνενα και πήγε
στην Αγία Ειρήνη τή Χρυσοβα-
λάντου και τάχηκε. Αμέσως έ-
μεινε έγκυος κι ύστερα το κοπέ-
λι που γέννησε το βάφτισε και
τό 'βαλε Ειρήνη». (Στο χω-
ριό μου κάνουν χρήση και του
Ερήνη).

Σ' όλη τήν περίοδο τής εγ-
κυμοσύνης όλοι εύχονται στη
βαρεμένη:

«Καλή λευτεριά» και στο
γιό με το καλό» και στην κόρη
με το καλό».

Όταν πιά είναι στο μήνα τής
να γεννήσει, έχει έτοιμη τή βαλί-
τσα της με τὰ «μυρουδιά».

Με τή βαλίτσα βάζει τὰ πα-
ρακάτω που βάζουν ακόμη και
σημερά:

Μιά ντουζίνα «σεντονίδια»
(κλωπάνα).

Μιά ντουζίνα «με'ιγνανά-
κια» (φορεματάκια που τὰ έχει
ραμμένα η ίδια από πανί φανέ-
λα (βαμβούκια) και φορούνται
πάνω από τὸ κασκορσεδάκι).
2—3 σκούφιες
2—3 σκούφρες

Μία «κλωπάνα» (πάνο που
σκεπάσει το μωρό μετά το φά-
σιμο).

Ένα «μπαγκάλι» ή «καμπή-
λι» (μάλλινο υφαντό σε μέγε-
θος πάνας) που τυλίγει το παι-
δι μετά τήν κλωπάνα.

Ένα ζεύγος παντόφλες
Μιά νυχτικιά
Μιά πετσέτα και χαρτοβάμ-
βακα.

Πριν τή δεκαετία του 60 οι
γυναίκες δεν γεννούσαν στην
κλινική. Τις ξεγεννούσαν στα
σπίτια πραχτικές μαμές. Στο
χωριό μου πραχτικές μαμές στις
περασμένες δεκαετίες ήταν η
Γρά μαμή (Κυριακή Λαπάκη),
και η Ραφταντώναινα (Μαρία
Α. Ραφτάκη).

Οι έγκυες τότε δεν ετοιμάζο-
νε βαλίτσα μά ένα πανέρι. Αυτά
που βάζαν μέσα τὰ λέγανε «λου-
χονιάρικα».

Βάζαν δηλαδή τὰ «κλωπάν-
να» που αναφέραμε παραπάνω
καθώς κι αυτά:

Ένα ψαλιδί, για να κόψει η
μαμή τον οφθαλό.

Μιά βελόνα με κλωστή, για
να ράψει η μαμή το φάλι του
παιδιού.

Μιά πλάκα σαπούνι πράσι-
νο, για να λούσουν το παιδί.

Ένα «φασκιόλι» (υφαντή
φορέλλα μάλλινη πλάτος μία πι-
θαμή και μήκος ενόμισι μέτρο
που χρησίμευε για να φασκίω-
νουν το παιδί να μην ξεσπρίζε-
ται και να γίνεται «ντρέτο» (ί-
σιο).

Όταν μιά λουχούνα βρεσκε-
ται στις ώρες τής να γεννήσει
και τή χτυπήσουν οι πρώτοι
πόννοι, λένε πως «τήν πιάσανε
τὰ «μυροσπένια» ή «τήν πιάσα-
νε».

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 3

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

Γι αυτό η συντονιστική επιτροπή τελέσεως του πανεπαρχιακού μνημοσύνου με την Κοινότητα Αμυρά, με υπόμνημα της Κοινότητας προς τον υπουργό Συντονισμού κ. Μητσοτάκη, ζητά τη διάθεση του ποσού που είναι αναγκαίο.

ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΔΡΟΜΟΥ

Φτιάχτηκαν επιτέλους τα τρία σημεία του δρόμου Αρκαλοχώρι — Βιάννος στην Παναγιά, τη Χακακόβρυση και την Κ. Βιάννο, για τα οποία έχουν ασχοληθεί πολλές φορές οι στήλες αυτές.

Φτιάξιμο βεβαία πρόχρησε

ΓΙΑ ΤΟΝ Ο.Σ.Κ.

Ολοκληρώθηκε η μελέτη και έγινε ο προϋπολογισμός για την ανοικοδόμηση διδακτηρίου του Δημοτικού Σχολείου Άνω που είναι της τάξης των 9 εκ. περίπου.

Ο Ο.Σ.Κ. άς προχωρήσει στη

αφού δεν έγιναν τα αποσπαραγιστικά έργα που είναι απαραίτητα. Για την ώρα η βατότητα είναι καλή, θα περιμένουμε όμως στον προγραμματισμό Δημοσίων Έργων του Νομού για το 1980 να μπει από τα πρώτα κι έτσι η όριστική επισκευή του ν' αρχίσει την Άνοιξη.

διάθεση του παραπάνω ποσού, και άς επισπευσθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες (διαγωνισμός αναδείξεως εργολάβου), ώστε ν' αρχίσουν σύντομα οι εργασίες για την ανοικοδόμησή του.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Από τη γιορτή του Πολυτεχνείου

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η γιορτή για την επέτειο του Πολυτεχνείου στην Πλατεία του Μιχαήλ Άρχαγγέλου στην Άνω Βιάννο.

Κάτω από τον Πλάτανο είχαν τοποθετηθεί πλακάτ και άφισες,

έγιναν άπαγγελίες, χαιρετισμοί και άλλες εκδηλώσεις σχετικές με την επέτειο.

Στη συνέχεια πολλοί μαθητές και κάτοικοι της Βιάννου πήγαν στο Ήρωο της Επαρχίας και κατάθεσαν στεφάνι.

ΟΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

μής για το λάδι, η εξαγγελία για εισαγωγή μπανάνας (που αργότερα μεταιώθηκε), η άδελφαιότητα για την τύχη της τομάτας κρατεί σε απόγνωση τους αγρότες της Επαρχίας μας.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήσαν στην Άρβη αποφάσισαν ν' αγωνιστούν με όλα τα μέσα για την ικανοποίηση των δικαιών αιτημάτων τους. Έστειλαν αντιπρόσωπο στην Παγκρήτια Επιτροπή που πήγε στην Άθήνα και συζήτησε με τους αρμόδιους υπουργούς τα αιτήματά των αγροτών της Κρήτης.

Πολλοί από τους παραγωγούς πήραν μέρος σε συγκεντρωσή των αγροτών που πραγματοποιήθηκε στην Ίεράπετρα.

Επίσης με δύο πούλμαν και

δεκάδες αγροτικά αυτοκίνητα πήραν μέρος στη μεγάλη συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε στο Ήρακλειο στις 28 του Νοέμβρη, όπου μεγάλα πανώ προβάλλανε τα αιτήματα της περιοχής: Τιμή στα αγροτικά προϊόντα. Απαγόρευση εισαγωγής σπορολαίων. Φτηνά λιπάσματα. Υπεύθυνος προγραμματισμός στην παραγωγή.

ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΛΑΜΙΩΤΩΝ

Με τη συμμετοχή όλων των Καλαμιωτών που μένουν στην Άθήνα και πολλών άλλων συνεπαρχιωτών η και κατοίκων άλλων περιοχών πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 24 του Νοέμβρη συνεστίαση.

Σ' όλη τη διάρκεια επικράτησε κέφι, τραγούδησαν τις πατροπαράδοτες μελινάδες και χόρεψαν τους χορούς του τόπου μας. Μεταφέρανε για μια ακόμη φορά την παλιά Καλαμιώτικη χοροεσπερίδα στην καρδιά της Άθήνας.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΣΕ ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ

Εισαγωγή — Λογοτεχνική μετάφραση Άρχαίο κείμενο — Σημειώσεις (λογικές, πραγματικές, φιλοσοφικές κ. ά.) Περιληπτική απόδοση κεφαλαίων.

ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΒΟΗΘΗΜΑ

Γιά τους φιλόλογους και τους μαθητές Β' Λυκείου και Γ' Γυμνασίου Πωλείται σε όλα τα βιβλιοπωλεία

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

12-79». Στην έκθεση, στην οποία εκτίθενται 1300 τόμοι βιβλία, τιμήθηκαν όχι μόνο ο Ιωάννης Κονδυλάκης, αλλά και τόσο άλλοι διακεκριμένοι δημοσιογράφοι συγγραφείς, μέλη της Ενωσης Συντακτών, ο Κ. Παλαμάς, ο Γ. Ξενοπούλος, ο Π. Νιρβάνος, ο Κ. Βάρναλης, ο Σ. Μελάς, ο Σ. Μυρβήλης, ο Δ. Καμπουρογιάννης, ο Ζ. Παπαντωνίου, ο Κ. Κορδάτος, ο Μ. Άντωνος, ο Κ. Ουράνης, ο Δ. Κόκκινος, ο Σ. Σκίπης και τόσο άλλοι. Την έκθεση στη μεγάλη αίθουσα τελετών της Ενωσης Συντακτών, εγκαταστάσε στις 6 Δεκεμβρίου ώρα 6.30 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος. Πρέσβησαν Πρόεδρος της Βουλής, ο Δήμαρχος Αθηναίων, αρχηγοί Κομμάτων, το προεδρείο του Συλλόγου Βιαννιωτών της Αθήνας «Ο Διαβάτης» και πολλοί κόσμος των γραμμάτων.

Στην προσφώνηση του προέδρου της Ενωσης Συντακτών κ. Γ. Αναστασίου και στην αντιφώνηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, δόθηκε η ευκαιρία να λεχθούν και λίγα γενικά περί δημοσιογραφίας. Ο πρόεδρος της Ενωσης ανέφερε ποσοί μεγάλοι διανοούμενοι και συγγραφείς θεωρούσαν γι' αυτούς άκρωτος τιμητική την ιδιότητα του δημοσιογράφου. «Είμαι δημοσιογράφος και δεν το παρτρέχω», έγραψε ο μεγάλος μας Κ. Παλαμάς. «Αισθάνομαι τον εαυτό μου δημοσιογράφο», έλεγε ο Γ. Ξενοπούλος. «Περηφανεύομαι που ορισμένα χρόνια της ζωής μου εθίχτησα στη δημοσιογραφία» έλεγε ο Κ. Βάρναλης. Αλλά είναι τόσα συμπτωματικά, κατέληξε, τό ότι πρώτος πρόεδρος της Ενωσης Συντακτών ήταν ο «Διαβάτης», ο Ιωάννης Κονδυλάκης, στη μνήμη του οποίου αφιερώνομε τή σημερινή έκθεση.

Απαντώντας ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Τσάτσος, υπογράμμισε ότι σ' όλους τους πολιτισμένους λαούς, η δημοσιογραφία και η λογοτεχνική παραγωγή βαδίζουν παράλληλα. Μόνο η κακή δημοσιογραφία, πρόσθεσε, και η κακή λογοτεχνία δεν παντρεύονται. Αλλά η καλή λογοτεχνία και η καλή δημοσιογραφία είναι αδελφές. Και ανέφερε ότι ο Ζολά και ο Μπαλζάκ ήταν δημοσιογράφοι και ότι ο Γκαίτε και ο Σίλλερ έβγαζαν εφημερίδα.

Στο κέντρο της έκθεσης είναι τοποθετημένη μία βιτρίνα με την ένδειξη «ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ» Στή βιτρίνα αυτή βρίσκονται τα έργα του Ιωάννη Κονδυλάκη, του Κ. Παλαμά, του Π. Νιρβάνου και του Δ. Καμπουρογιάννη. Φωτογραφίες και χειρόγραφες επιστολές του Κονδυλάκη εκτίθενται στην ίδια βιτρίνα.

Μία επιστολή προς τον ανιψιό του Αιτώνη Κοκολάκη, είναι γραμμένη από τον Πειραιά την 1η Φεβρουαρίου 1918, την ώρα που περιμένε το καράβι, να αναχωρήσει για την Κρήτη. Τού ζητά να τακτοποιήσει διάφορες μικροχρηματικές υποθέσεις του, «άν πάθει τίποτε». Η υγεία του Κονδυλάκη είχε αρχίσει να κλονίζεται και αναχωρώντας για την Κρήτη είχε το προαίτημα του θανάτου. Αυ-

τός ήταν και ο κύριος λόγος του ταξιδιού του. Ήθελε να ταφεί στην Κρήτη και συγκεκριμένα στη γενέτειρά του, στη Βιάννο, την αγαπημένη του πατρίδα, που τόσο με τα έργα του πρόβαλε στο Πανελλήνιο.

Άλλη επιστολή του Κονδυλάκη, γραμμένη από τα Χανιά στις 26 Αυγούστου 1919, απευθύνεται στον τότε πρόεδρο της Ενωσης Συντακτών. Σ' αυτή μεταξύ άλλων αναφέρει: «Μετά τριακονταετή και πλέον εργασίαν έπαθα υπερκόπωση και ψυχοσθένειαν, μου εδόθη δε η συμβουλή ιατρών να αλλάξω περιβάλλον και να διακόψω τήν πνευματικήν εργασίαν. Ήλθον εις τήν Κρήτην. Δυστυχώς η αθλιότης και αι δυσχέρειαι τής συγκοινωνίας και άλλα εμπόδια δεν με αφήσαν να μεταβώ και διαμείνω επί τινα καιρόν εις ένα υψηλόν μέρος, ως έχω ανάγκην. Ούτε κατοικίαν ούτε τροφήν θά ηδυνάμην να εύρω εις τοιαύτον μέρος. Και αυτό τό χωριό όπου εγεννήθη και όπου θά εύρισκα τήν περιποίησιν συγγενών (αγνωστων και αυτών ένεκα τής μαρράς μου απουσίας) μου κατέστη απροσπέλαστον. Απέχει με τήν κατάστασιν των δρόμων 16 ώρες με ήμιονον. Εκ τής μακρούς μου εργασίας ουδέν αποταμίευμα έχω, ως εννοείται. Εις τό Ηράκλειον, όπου έμενα, εβελτιώ-

θη η υγεία μου και ηδυνάθηνα να εργασθώ, αλλά πάλιν εχειροτέρευεν. Σκέπτομαι να μεταβώ εις τό χωριόν μου, αλλά δεν θέλω, λόγω τής καταστάσεως τής υγείας μου, να δίδω βάρος στους συγγενείς μου, θά είμαι δε εκεί εστερημένος και ιατρικής φροντίδος». Στή συνέχεια τής επιστολής του αναφέρει ότι σκέπτεται να έρθει στην Αθήνα, αλλά επειδή λόγω τής κατάστασης τής υγείας του δεν θά μπορεί να εργασθεί, ζητά να του εξασφαλίσει η Ένωσις Συντακτών μία θέση σ' ένα νοσοκομείο ως απόρρο. «Δέν έχω ούτε θέλω άλλην αξίωσιν» καταλήγει. Και τό υστερόγραφο τής επιστολής: «Δέν θέλω να θεωρηθώ ως παραπονούμενος αφού ουδέν κατ' ουδένος έχω παράπονον».

Δίπλα στην επιστολή έχει τοποθετηθεί δακτυλογραφημένο σημείωμα της Ενωσης Συντακτών στο οποίο αναφέρονται τά εξής: «Φωνή απελπισίας και μάθημα υψηλού ήθους του πρώτου προέδρου της Ενωσης Συντακτών. Πόση μεγαλοσύνη, σεμνότητα, ταπεινότητα και μετριοφροσύνη δείχνει ο Δάσκαλος του πεζού λόγου, ο δημιουργός του «Πατούχα», ο υπέρροχος χρονογράφος στην επιστολή του!».

Στην έκθεση, σε άλλο μέρος τής αίθουσας, είναι αναρτη-

μένο ένα πρακτικό γενικής συνέλευσης της Ενωσης Συντακτών τής 25ης Φεβρουαρίου 1916, στην οποία αποφασίστηκαν να γιορτασθούν τό 25 χρόνια δημοσιογραφικής ζωής του Ιωάννου Κονδυλάκη. Ο τότε πρόεδρος της Ενωσης Συντακτών Άριοςτος Καμπάνης, διακεκριμένος λόγιος και αυστηρός κριτικός τόσο, που είχε τή φήμη πως «δέν έλεγε για κανένα ποτέ καλό λόγο» εισηγημένος τό θέμα είτε, όπως αναγράφεται στο πρακτικό:

«Ο Κονδυλάκης επί 25 χρόνων έχει δώσει δείγματα σπανίως πνευματικής προσφοράς. Είναι ο πρώτος των πεζογράφων και ο λευκότερος των δημοσιογράφων. Είπε πάντοτε τήν αλήθειαν μή καμφθείς πρό ουδενός».

Στή διάρκεια των εγκαινίων τής εκθέσεως ο διευθυντής τής βιβλιοθήκης της Ενωσης Συντακτών κ. Παναγιώτης Πατριός, ο διακεκριμένος αυτός διανοούμενος και ο ακούρατος οργανωτής τής εκθέσεως, μιλώντας σε ευρύ κύκλο πνευματικών ανθρώπων, ακούστηκε να λέγει: «Φυσικά ο Κονδυλάκης, ως λογοτέχνης, είναι εφάμιλλος του Καζαντζάκη».

Αυτός ήταν ο Κονδυλάκης, ως δημιουργός και ως άνθρωπος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΑΜΟΥΖΑΚΗΣ

Ο ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

ρουν κανένα.

Όπως όμως μάς λέει ο αξέχαστος Ηλίας Βενέζης, «...έπρεπε να 'ρθεί ο συγκλονισμός τής ανθρωπότητας με τους δύο παγκοσμίους πολέμους που ανατάραξαν τόσα πράγματα και εξαφάνισαν τόσες αξίες, για να γίνει σαφές τι αξίζουν αυτοί οι συγγραφείς και να αρχίσει γόνιμη επιστροφή στο έργο τους...» Όταν τά πάντα γύρω μας κатέρρεαν στις κρίσιμες περιόδους που περάσαμε, αποθανάτιστε τήν ανάγκη να επιστρέψομε στις ρίζες του τόπου μας, να αναζητήσομε τήν καταγωγή μας, για να μη χαθούμε. Και τότε είδαμε τι αξίζει ο Μακρυγιάννης, τι είναι ο Παπαδιαμαντής, τι είναι ο Κωνδιδάκης, τι είναι η λαϊκή τέχνη, τι είναι ο δεσμός με τον τόπο, με τό χρώμα...»

Όλες αυτές οι παραδόσεις για πρόσωπα, γεγονότα και τόπους τής Κρήτης, που αναφέρονται από λογοτεχνικό έργο

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ,

Πάρτε μέρος στο πανεπαρχιακό συνέδριο των Βιαννιωτών για τα προβλήματα τής επαρχίας μας.

Γιά τή συμμετοχή σας τηλεφωνήστε ή γράψτε.

Στήν Αθήνα: Απελλού 4 τηλ. 3240153 ή 3248719 ή 8216009 ή 3610851. Στο Ηράκλειο: Έβανς 21 τηλ. 285.245 ή 231.976 και στή Διεύθυνση των «Β. Ν.»

Λημμο 322204 ή 3201104

του Κονδυλάκη, έχουν πάντοτε τήν ιστορική τους βάση, μα δεν είναι απόλυτα πραγματική ιστορία. Η ιστορία μελετά τά γεγονότα, γιγάνεξ ακριβώς τό ποτε και πώς, τίς αιτίες, τίς αφορμές και τά αποτελέσματα και να καταλήξει σε συμπεράσματα. Η ιστορική λαϊκή παράδοση αντίθετα μεταφέρει τά γεγονότα από στόμα σε στόμα, από γενιά σε γενιά, χωρίς δέσμευση από καμιά ιστορική πηγή. Στο αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου υπάρχουν κατατεθειμένα 4 τετράδια (έξι κατά τόν εκλεκτό φιλόλογο κ. Θεοχάρη Δεσποτάκη) με κρητικό γλωσσικό και λαογραφικό υλικό που μάζεψε ο Κονδυλάκης, εκτός από 'κείνο που περιέχεται στο κύριο λογοτεχνικό του έργο. Τό λαογραφικό αυτό υλικό άρχισε

να επεξεργάζεται ήδη ο κ. Θεοχάρης Δεσποτάκης από τό πανηγυρικό τεύχος που κυκλοφόρησαν τά Βιαννιτικά Νέα για τόν Κονδυλάκη, τόν περασμένο χρόνο.

(Στό επόμενο τό τέλος)

«Β. Ν.» προχωρούν

στον τέταρτο χρόνο τής κυκλοφορίας τους. Ευχαριστούν όλους που τους βοηθήσαν με τή συνδρομή τους ν' αντιμετωπίσουν τά έξοδά τους. Σημαντική η συμβολή των αυξημένων συνδρομών. Περιμένουν τή συνδρομή του νέου χρόνου μα και τίς παλιές από όσους μέχρι σήμερα δέν βρήκαν τόν καιρό να τίς στείλουν.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Στις 2 του Δεκέμβρη, ο Σύλλογος Γυναικών Βιάννου πραγματοποιήσε στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου γιορτή για τό παιδί, με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Πήραν μέρος πολλά παιδιά του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού και του Γυμνασίου, μα και αρκετοί μεγάλοι, γυναίκες και άντρες.

Τά μέλη του Συλλόγου Γυναικών παρουσίασαν κουκλοθέατρο με τό έργο Ντενεκεδούπλη, που έντυπωσάσε μικρούς και μεγάλους.

Στό τέλος ακολούθησε συζή-

τηση με τά παιδιά για τό έργο. Σ' έρώτηση πώς αυτά θέλουν τό χωριό τους και τι θέλουν από τή ζωή, απάντησαν:

—Θέλουμε παιδικές χαρές, καλά διδασκείρια, αγάπη από τους γονείς μας και όλους τους ανθρώπους, να είναι ειρήνη και να αγαπιούνται όλα τά παιδιά.

Μίλησαν μετά η κ. Αντιγόνη Κονδυλάκη για τό έτος του παιδιού και ο γιατρός τού Ύγειονομικού σταθμού κ. Σπύρος Μιχαήλ για τήν εγκληματικότητα του παιδιού στην ύπαιθρο.

Στό τέλος μοιράστηκε χαρτί στα παιδιά του Δημοτικού, για να ζωγραφίσουν διάφορες παραστάσεις δικής τους εμπειρίας.

Τά έργα αυτά των παιδιών θα παραδοθούν στο Σύλλογο τού θα τά διαθέσει ως κάρτες για τήν ένίσχυση του Ταμείου

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Συνεχίζονται οι βροχές με ικανοποιητικό ρυθμό από τό μέσο του περασμένου μήνα. Η βροχόπτωση έφτασε τό 35 εκ. μέχρι και τίς 13 Δεκεμβρίου.

Στό μεταξύ συνεχίζεται τό λιμοζέμα, άν και η παραγωγή φέτος είναι πολύ χαμηλή.

Τά πρώιμα αγγούρια βρτσκονται πρός τό τέλος. Οι τομάτες άκαναν τήν εμφάνισή τους και μέρα με τή μέρα κόβονται περισσότερες.

Η ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΤΟΥ «ΔΙΑΒΑΤΗ»,

πραγματοποιήθηκε στις 30 του Νοέμβρη η συνεστίαση των μελών και των φίλων τού ΔΙΑΒΑΤΗ στην Αθήνα.

Πήραν μέρος πεντακόσια περίπου άτομα από όλα τά χωριά τής επαρχίας, αλλά και αρκετοί Αθηναίοι φίλοι τής Βιάννου και των Βιαννιωτών.

Τή συνεστίαση τίμησαν με τήν παρουσία τους μεταξύ άλλων οι κυρίες Έλλη Αλεξίου και Άννα Σικελιανού, ο βουλευτής κ. Μανώλης Δραπέτακης, εκπρόσωπος τού κ. Μιχαήλη Γαλεναίου, ο άλλοτε στρατιωτικός Διοικητής Κρήτης Στρατηγός κ. Σολωμός, ο Πρόεδρος τής Εν-

ωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών κ. Αναστασάπουλος που σε σύντομη ομιλία του αναφέρθηκε και στον πρώτο Πρόεδρο τής Ενωσης συνεπαρχιώτη μας Γιάννη Κονδυλάκη.

Στή διάρκεια τής συνεστίασης επικράτησε μεγάλο κέφι και σ' όλη τήν αίθουσα φυσούσε βιαννιτικός αέρας που δυνάμωσε με τήν προβλή ταμίας από τήν πολιτιστική εκδήλωση τής 29ης τού περασμένου Ιούλη. Ιδιαίτερο τόνο στο κέφι έδωσε και τό χορευτικό συγκρότημα τού Διαβάτη, που πλαισιώθηκε από αρκετούς συνεπαρχιώτες.

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

Μαζί μ' όσοις αναφέραμε στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. πέτυχαν και οι παρακάτω συνεπαρχιώτες:

- Λυριτζάκης Σταύρος Έμμ. Πολυτεχνείο,
- Συγγελάκη Καλλιόπη Γ., Ίατρική
- Χαλκιαδάκης Ίωάν. Νικ., Οίκονομικό
- Χατζάκη Ειρήνη Μιχ., Νομική
- Πετράκης Γεώργιος, Γεωπονική ΚΑΤΕ.